

Christian Fr. Wyller

Husleieloven

Lovkommentar

📄 Denne utgivelsen finnes også på www.juridika.no

Husleieloven

Christian Fr. Wyller

Husleieloven

Lov 26. mars 1999 nr. 17 om husleieavtaler

Lovkommentar

Universitetsforlaget

© Universitetsforlaget 2023

ISBN 978-82-15-02610-7

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med rettighetshaverne er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning og kan straffes med bøter eller fengsel.

Henvendelser om denne utgivelsen kan rettes til:

Universitetsforlaget AS
Postboks 508 Sentrum
0105 Oslo

www.universitetsforlaget.no

Omslagsdesign: ANTI / Erik Johan Worsøe Eriksen

Omslag: Universitetsforlaget

Sats: ottaBOK

Trykk: Aksell

Innbinding: Bokbinderiet Johnsen AS

Boken er satt med: Times LT Std 10,5/12,5

Papir: 90 g Amber Graphic 1,25

Forord

Denne boken har jeg lenge ønsket å skrive, men ikke fått tid og anledning til tidligere. Nå når husleieloven har passert myndighetsalderen med god margin, kan det være behov for en kommentar som tar hensyn til hvordan loven er forstått i praksis og som ser loven i sammenheng med annen nyere kontraktsrett. Jeg har etter beste evne forsøkt å få med ikke bare de få høyesterettsavgjørelser som direkte gjelder husleieloven, men også den omfattende lagmannsrettspraksis som etter hvert finnes. Her gis det eksempler på hvordan loven bør tolkes – og noen ganger på det motsatte.

Boken vil også bli tilgjengelig i digitalisert utgave på Universitetsforlagets nett-bibliotek www.juridika.no. Det gir mulighet til å få rettet feil og ikke minst til løpende ajourføring. I et så omfattende arbeide som dette har vært, er det ikke til å unngå at det forekommer små og større feil – både språklige og faglige. Jeg er derfor svært interessert i å bli gjort oppmerksom på slike. Det samme gjelder om du har andre oppfatninger eller konklusjoner enn de som forfektes her. Send gjerne en e-post til post@wyller.no.

Skiftun i Ryfylke, august 2022

Christian Fr. Wyller

*Man sollte alle Tage
wenigsten ein kleines Lied hören,
ein gutes Gedicht lesen,
ein treffliches Gemälde sehen und,
wenn es möglich zu machen wäre,
einige vernünftige Worte sprechen*

– Johann Wolfgang von Goethe

Innhold

Forord	5
Viktige forkortelser – Nummer i paragrafene	25
Presentasjon av husleieloven	27
1 Overordnet om loven	27
2 Revisjonsarbeidet – Forarbeider	27
3 Endringer etter ikrafttreddelsen	28
4 Litteratur	28
5 Oversikt over lovens kapitler	28
Kapittel 1	
Alminnelige bestemmelser	33
§ 1-1. Lovens virkeområde m.v.	33
0 Oversikt – Tidligere rett – Fravikelighet	34
1 Husleielovens virkeområde – Begrepet leieforhold	34
2 Leieavtaler som henger sammen med andre avtaler	41
3 Husleieavtaler som faller utenfor loven	43
4 Leie av bolig og lokale	44
§ 1-2. Ufravikelighet	46
0 Tidligere rett – Fravikelighet	46
1 Husleieloven er ufravikelig ved boligleie	46
2 Husleieloven kan fravikes ved leie av lokale	48
§ 1-3. Standardvilkår	49
0 Tidligere rett – Fravikelighet	50
1 Virkeområde	50
2 Hvordan skal avvik fra standardvilkårene gjøres?	50
3 Virkningen av at avvik ikke er opplyst	51
§ 1-4. Avtaleform	52
0 Tidligere rett – Fravikelighet	52
1 Muntlige og skriftlige husleieavtaler – Tolkning	52
2 Krav om skriftlig kontrakt	53

3	Generelt om elektronisk kommunikasjon og dokumenter	53	
4	Tinglysing	55	
§ 1-5.	Risikoen for sending av meldinger	56	
0	Tidligere rett – Fravikelighet	56	
1	Mottaker har risikoen for at reklamasjoner kommer frem	56	
2	Hva er forsvarlig avsending?	57	
§ 1-6.	Beregning av frister	57	
0	Tidligere rett – Fravikelighet	57	
1	Oversikt	58	
2	Fristberegning – Fristforlengelse ved helligdager m.m.	58	
3	Fristavbrytelse	59	
4	Søksmålsfrister og andre frister – Oppfriskning	59	
§ 1-7.	Erstatningsansvar for skade på person m.v.	60	
0	Tidligere rett – Fravikelighet	60	
1	Loven gjelder ikke erstatning ved personskade	60	
2	Loven gjelder bare erstatning som følge av mislighold	60	
§ 1-8.	Forbud mot diskriminering	61	
0	Oversikt – Lovendringer – Andre regler	61	
1	Diskrimineringsforbudets virkeområde	62	
2	Hva slags diskriminering rammes?	62	
Kapittel 2			
Overlevering og krav til husrommet			65
§ 2-1.	Tidspunkt for overlevering	66	
0	Oversikt – Terminologi – Fravikelighet	66	
1	Når skal overtakelse skje?	67	
2	Når har overtakelse skjedd?	68	
§ 2-2.	Generelle krav til tilstand	69	
0	Oversikt – Fravikelighet	70	
1	Husrommet skal være som avtalt	70	
2	Husrommet skal være i vanlig god stand	71	
3	Husrommet skal kunne brukes til formålet	71	
§ 2-3.	Uriktige opplysninger om husrommet	72	
0	Oversikt – Fravikelighet	72	
1	Uriktige opplysninger representerer en mangel	72	
2	Opplysningen må ha virket inn på avtalen	73	
3	Retting av opplysningen	74	

§ 2-4. Manglende opplysninger om husrommet	75
0 Oversikt – Fravikelighet	75
1 Utleieren har unnlatt å gi opplysninger	75
2 Bare opplysninger utleieren måtte kjenne til	76
3 Leieren må kunne forvente å få opplysning	77
4 Opplysningsmangelen må ha hatt innvirkning	77
§ 2-5. Husrom leid «som det er» e.l.	77
0 Oversikt – Fravikelighet	77
1 Utgangspunkt: Husrommet har ikke mangler	78
2 Forbeholdet omfatter ikke opplysningsmangler	78
3 Forholdet til offentligrettslige regler	78
4 Nærmere om mangelsvurderingen	79
§ 2-6. Forundersøkelse m.v.	79
0 Oversikt – Fravikelighet	80
1 Forhold som leieren kjente er ingen mangel	80
2 Betydningen av at leieren har vært på synfaring	80
3 Opplysningsplikten går foran undersøkelsesplikten	80
§ 2-7. Tiden for mangelsbedømmelsen	81
0 Oversikt – Fravikelighet	81
1 Hovedregelen: Faktisk overtakelse	81
2 Unntak: Forsinket overtakelse	82
§ 2-8. Reklamasjon	82
0 Oversikt – Tidligere rett – Fravikelighet	82
1 Fristens startpunkt	83
2 Krav til reklamasjonens innhold	84
3 Fristens lengde	84
4 Unntak fra reklamasjonsplikten	85
5 Virkninger	85
§ 2-9. Leierens rett til å fastholde avtalen ved forsinkelse	86
0 Tidligere rett – Fravikelighet	86
1 Retten til fastholdelse og unntak fra denne	86
2 Fastholdelse utelukker ikke andre sanksjoner	87
3 Tap av retten til fastholdelse	87
§ 2-10. Krav på retting av mangel	88
0 Oversikt – Tidligere rett – Fravikelighet	88
1 Utleierens utbedringsplikt	88
2 Utleierens defensive utbedringsrett	90
3 Leierens rett til å utbedre mangler	91

§ 2-11. Avslag i leie	91
0 Oversikt – Tidligere rett – Fravikelighet	92
1 Generelle vilkår for leieavslag	92
2 Leieavslag ved forsinkelse – Utmåling	92
3 Leieavslag ved mangler – Utmåling	93
§ 2-12. Heving av leieavtalen	94
0 Oversikt – Tidligere rett – Fravikelighet	94
1 Hovedregel: Heving krever vesentlig mislighold	94
2 Hevingsrett ved forventet mislighold	96
3 Unntak fra hevingsretten	97
§ 2-13. Erstatning	98
0 Oversikt – Tidligere rett – Fravikelighet – Lovendringer	98
1 Forholdet mellom ansvarsgrunnlag og utmåling	99
2 Kontrollansvar	99
3 Kontrollansvar ved bruk av kontraktsmedhjelpere	101
4 Midlertidige hindringer	102
5 Skyldansvar	102
6 Tilsikringsansvar	104
§ 2-14. Erstatningsansvarets omfang	105
0 Oversikt – Tidligere rett – Fravikelighet	106
1 Sammenhengen med ansvarsgrunnlaget	106
2 Oppfyllelsesinteressen	107
3 Indirekte tap	108
4 Tapsbegrensningsplikt	109
5 Lemping	110
6 Fravikelighet ved boligleie	110
§ 2-15. Rett til å holde leie tilbake	111
0 Tidligere rett – Fravikelighet	111
1 Oversikt	111
2 Vilkår for tilbakeholdsrett	111
§ 2-16. Rettsmangler	113
0 Oversikt – Tidligere rett – Fravikelighet	114
1 Hva er en rettsmangel?	114
2 Rettsmangler likestilles med andre mangler	115
3 Erstatningsansvar ved opprinnelige rettsmangler	115
4 Uklarhet om det foreligger rettsmangel	115

§ 2-17. Offentligrettslige rådighetsinnskrenkinger	116
0 Oversikt – Tidligere rett – Fravikelighet	116
1 Hva er en rådighetsmangel?	116
2 Virkningen av rådighetsmangler	117
 Kapittel 3	
Leie og andre ytelser	119
 § 3-1. Leien	120
0 Tidligere rett – Fravikelighet – Lovendringer	120
1 Husleie og andre betalings- eller yteplikter	121
2 Endring av leien – Avtale om andre ytelser enn husrommet	122
3 Fastsettelse av markedsleie	123
 § 3-2. Forfallstid	125
0 Tidligere rett – Fravikelighet	125
1 Betalingstermin og forskuddsbetaling	125
2 Forfallstiden	126
 § 3-3. Oppgjørsmåte	127
0 Tidligere rett – Fravikelighet – Lovendringer	127
1 Betalingssted og betalingsmåte	127
2 Når er betaling skjedd?	128
 § 3-4. Betaling for elektrisitet og brensel mv.	129
0 Tidligere rett – Fravikelighet – Lovendringer	130
1 Utligning av variable kostnader på leierne	130
2 Regnskapsplikt, innsynsrett og krav om måling	132
3 Rett til målerinstallering	132
4 Kostnadene regnes som leie ved krav om fravikelse	133
 § 3-5. Depositum	133
0 Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer – Fravikelighet	134
1 Deponeringsplikt krever avtalehjemmel	135
2 Deponeringen – Kostnader – Renter	135
3 Deponeringens formål – Depositumets størrelse	137
4 Virkningen av ulovlig deponering	138
5 Dekning av depositumet	138
6 Forskrift om depositum	141
 § 3-6. Garanti	141
0 Oversikt – Tidligere rett – Fravikelighet	141
1 Garanti – Kausjon	142
2 Dekning av garantien	142

§ 3-7. Forbud mot andre ytelser ved leie av bolig	143
0 Tidligere rett – Fravikelighet	143
1 Forbud mot andre pengeytelser fra leieren	143
2 Tilbakebetaling – Erstatning – Renter – Motregning	144
§ 3-8. Deponering av omtvistet leie	146
0 Tidligere rett – Fravikelighet – Lovendringer	147
1 Når kan leieren deponere?	147
2 Gjennomføring – Virkning	148
3 Bankens plikter – Utbetaling	149
4 Leierens rett til egendeponering	149
Kapittel 4	
Leieprisvern	151
§ 4-1. Det alminnelige leieprisvern	151
0 Virkeområde	152
1 Urimelighetskriteriet	152
2 Leieregulering i leieperioden	154
§ 4-2. Indeksregulering	155
0 Oversikt – Tidligere rett	155
1 Virkeområde – Fravikelighet – Eldre kontrakter	156
2 Gjennomføring av indeksregulering	157
§ 4-3. Tilpassing til gjengs leie	158
0 Oversikt – Fravikelighet	158
1 Når kan tilpasning kreves?	159
2 Fastsettelse av gjengs leie – Reguleringsprinsipper	161
3 Takstnemnd	166
§ 4-4. Tilbakebetaling av ulovlig leie	166
0 Tidligere rett – Fravikelighet	166
1 Hovedregelen om tilbakebetalingsplikt	166
2 Unntak ved medvirkning	167
3 Tilbakebetaling rammer ikke avtalens gyldighet	168
§ 4-5. Unntak fra leieprisvernet	168
0 Fravikelighet – Lovendringer	168
1 Ingen indeksregulering av ytelser til elektrisitet mv.	168
2 Ikke indeksregulering og tilpassing av omsetningsbasert leie ...	169

§ 4-6. Forskrifter	169
0 Tidligere rett – Fravikelighet	169
1 Hjemmel for husleieregulering	169
2 Forskrifter om gjengs leie	170
 Kapittel 5	
Partenes plikter i leietiden	173
 § 5-1. Leierens bruk m.v.	174
0 Tidligere rett – Fravikelighet	174
1 Utleierens plikt til å gi leieren bruksrett til husrommet	174
2 Nærmere om leierens bruk	175
3 Særregler ved leie av lokale	176
 § 5-2. Ro og orden	178
0 Tidligere rett – Fravikelighet	178
1 Hovedregelen	179
2 Ordensregler – Fastsetting og håndheving	179
3 Særlig om dyrehold	179
 § 5-3. Vedlikehold	180
0 Tidligere rett – Fravikelighet – Lovendringer	180
1 Hovedregel: Utleieren har vedlikeholdsplikt	181
2 Leierens begrensede vedlikeholdsplikt	182
3 Særlig om brannvernustyr	183
 § 5-4. Forandringer i husrommet og på eiendommen for øvrig	184
0 Tidligere rett – Fravikelighet – Lovendringer	184
1 Utleierens rett til forandringer	184
2 Leierens rett til forandringer	186
3 Særregler om endringsrett for leieren	186
 § 5-5. Skade på husrommet	188
0 Tidligere rett – Fravikelighet	188
1 Leierens meldeplikt	188
2 Leierens plikt til skadebegrensning	189
 § 5-6. Utleierens adgang til husrommet	189
0 Tidligere rett – Fravikelighet	190
1 Utleierens adgang til husrommet i leietiden	190
2 Adgang til husrommet for vedlikehold m.m.	191
3 Utleierens varslingsplikt	191

§ 5-7. Leierens krav på grunn av mangler som oppstår i leietiden	192
0 Oversikt – Fravikelighet	192
1 Utleieren må ha misligholdt sine plikter	192
2 Rett til utbedring (retting)	194
3 Rett til leieavslag	195
4 Hevingsrett	195
5 Rett til erstatning	196
6 Rett til å holde leien tilbake	197
7 Særlig om krav i fremleieforhold	197
§ 5-8. Leierens erstatningsansvar	197
0 Oversikt – Fravikelighet – Andre misligholdssanksjoner	198
1 Leierens kontrollansvar	198
2 Skyldansvar	199
3 Erstatningsutmålingen – Tapsbegrensning og lemping	199
Kapittel 6	
Beboerrepresentasjon i visse boligleieforhold	201
§ 6-1. Felles representasjon	201
1 Når kan det opprettes en felles representasjon?	202
2 Tjenestetid – Valgbarhet – Godtgjøring	203
§ 6-2. Den tillitsvalgtes plikter	203
1 Den tillitsvalgtes oppgaver	203
2 Beboermøter	204
§ 6-3. Informasjon til tillitsvalgt m.v.	204
1 Utleierens informasjonsplikt	205
Kapittel 7	
Opptak i husstand og framleie	207
§ 7-1. Opptak i husstand	207
0 Tidligere rett – Fravikelighet	207
1 Personer som leieren har rett til å ta opp i husstanden	208
2 Rett til andre husstandsutvidelser	209
3 Hva vil det si å ha felles husstand?	210
§ 7-2. Den alminnelige regelen om framleie	210
0 Tidligere rett – Fravikelighet	210
1 Overføring, fremleie og bruksoverlating	211
2 Hovedregel: Fremleie krever utleierens samtykke	211
3 Avtalt eller forutsatt fremleierett	212

4	Lovfestet fremleierett i obligasjonsleiligheter	213
5	Forholdet mellom fremleieren og utleieren	213
§ 7-3.	Framleie av del av bolig	214
0	Tidligere rett – Fravikelighet – Lovendringer	214
1	Vilkårene for delvis fremleie	214
2	Utleierens godkjenning – Overbefolkning	215
§ 7-4.	Framleie av bolig ved midlertidig fravær	215
0	Tidligere rett – Fravikelighet – Lovendringer	215
1	Retten gjelder alle boligleieforhold	216
2	Tungtveiende grunner til midlertidig fravær	216
3	Fremleierens bruk av boligen	217
4	Utleierens godkjenning – Overbefolkning	217
§ 7-5.	Framleie ved tidsbestemte leieavtaler	217
0	Tidligere rett – Fravikelighet – Lovendringer	217
1	Når gjelder fremleieretten?	217
2	Utleierens godkjenning – Overbefolkning	218
3	Utleieren nekter godkjenning	219
§ 7-6.	Godkjenning ved passivitet	219
§ 7-7.	Framleierens stilling ved opphør av hovedleieavtalen	220
0	Tidligere rett – Fravikelighet – Lovendringer	221
1	Oversikt	221
2	Hovedleierens plikter ved oppsigelse	222
3	Fremleierens rett til å protestere	223
4	Utleierens plikt til å varsle fremleieren	223
5	Fremleierens rett til å kreve erstatning	224
Kapittel 8		
Personskifte		227
0	Oversikt – Pantsettelse og konkurs	227
§ 8-1.	Den alminnelige regelen om overføring	228
0	Tidligere rett – Fravikelighet	228
1	Hovedregel: Leieren kan ikke overføre leieretten	229
2	Avtalt overdragsrettsrett	229
3	Lovfestet overdragsrettsrett	230
§ 8-2.	Leierens død	230
0	Tidligere rett – Fravikelighet	230
1	Virkefelt	231
2	Personer som kan overta leieretten	231

3	Oppsigelse fra utleieren	233
4	Dødsboets rett til å si opp leieavtalen	235
§ 8-3.	Samlivsbrudd, separasjon, skilsmisse og opphør av husstandsfellesskap	235
0	Tidligere rett – Fravikelighet	235
1	Ektefellens rett til å tre inn i leieavtale	235
2	Avtalt eller fastsatt bruksrett ved samlivsbrudd	236
3	Husstandsmedlemmers rett til å tre inn i leieavtale	236
§ 8-4.	Overføring av leierett til lokale	238
0	Tidligere rett – Fravikelighet	238
1	Overføring av leieretten sammen med virksomheten	238
2	Overføring ved en selskapsdeltakers død	239
3	Krav om godkjenning	239
§ 8-5.	Gjennomføring av leierskifte	241
0	Tidligere rett – Fravikelighet	241
1	Tidspunktet for leierskifte	241
2	Tidspunktet for den nye leierens ansvar	243
3	Tidligere leiers mislighold	244
§ 8-6.	Eierskifte	244
0	Tidligere rett – Fravikelighet	245
1	Hvilke eierskifter er omfattet?	245
2	Hovedregelen om overføring av rett og plikt	245
3	Rett til kreve at avhenderen fortsatt skal være ansvarlig	246
Kapittel 9		
Leieforholdets varighet – Opphør		249
0	Oversikt	249
§ 9-1.	Tidsbestemte og tidsubestemte leieavtaler	249
0	Tidligere rett – Fravikelighet	250
1	Tidsbestemte og tidsubestemte leiekontrakter	250
2	Forlengelse og fornyelse av tidsbestemte kontrakter	251
§ 9-2.	Tidsbestemte leieavtaler	252
0	Fravikelighet – Lovendringer	253
1	Hovedregel: Tidsbestemte kontrakter opphører av seg selv	253
2	Avtalt oppsigelsesrett i tidsbestemte kontrakter	253
3	Formkrav ved tidsbestemt leie av bolig	254
4	Flyttevarsel ved opphør av tidsbestemte kontrakter	255

§ 9-3. Adgangen til å inngå tidsbestemt leieavtale for bolig	256
0 Tidligere rett – Fravikelighet	257
1 Hovedregelen om tre års minste leietid	257
2 Unntak for sokkelbolig m.m.: Ett års minstetid	258
3 Unntak for spesielle grunner til kortere minstetid	259
4 Virkningen av at vilkårene for tidsbegrensning ikke er oppfylt ..	261
§ 9-4. Leierens oppsigelse av tidsubestemt leieavtale	261
0 Tidligere rett – Fravikelighet	261
1 Hovedregel: Leieren kan si opp	261
2 Begrensninger i leierens oppsigelsesadgang	262
3 Delvis oppsigelse	263
§ 9-5. Utleierens oppsigelse av tidsubestemt leieavtale	263
0 Tidligere rett – Fravikelighet	264
1 Generelt – Delvis oppsigelse	264
2 Lokalleie: Utleieren står fritt til å si opp	265
3 Boligleie: Utleieren må ha en saklig grunn	265
4 Unntak ved leie av hybel	267
§ 9-6. Oppsigelsesfrist	268
0 Tidligere rett – Fravikelighet	268
1 Hovedregel: Minst tre måneders oppsigelsesfrist	268
2 Unntak: Hybler, garasjer, boder og lokaler med dagsleie	269
§ 9-7. Formkrav til utleierens oppsigelse	269
0 Tidligere rett – Fravikelighet	270
1 Skriftlighetskravet – Elektronisk kommunikasjon	270
2 Begrunnelseskravet	271
3 Opplysning om protestfristen og virkningen av oversittelse	271
4 Virkningen av at formkravene ikke er oppfylt	272
5 Unntak: Hybler, garasjer, boder og lokaler med dagsleie	273
§ 9-8. Tilsidesettelse av oppsigelse	273
0 Tidligere rett – Fravikelighet	273
1 Leierens protestfrist og virkningen av at det protesteres	274
2 Virkningen av manglende protest	276
3 Rettslig prøving av oppsigelsen	276
4 Leieforhold uten oppsigelsesvern	280
§ 9-9. Utleierens hevingsrett	280
0 Tidligere rett – Fravikelighet	281
1 Hevingsrett ved vesentlig mislighold	281
2 Betalingsmislighold	282

3	Manglende vedlikehold og sjenerende oppførsel	284
4	Ulovlig bruksoverlating	285
5	Ulovlig bruk av husrommet	285
6	Annet mislighold som nødvendiggjør heving	286
7	Hevingserklæringen – Fravikelse	286
8	Leierens erstatningsansvar	287
§ 9-10. Leierens død		287
0	Tidligere rett – Fravikelighet	287
1	Dødsfallet gir en ekstraordinær oppsigelsesrett	287
2	Unntak for overførbare leieretter	288
3	De ordinære oppsigelsesregler gjelder ikke	289
§ 9-11. Varsel om fravikelse		289
0	Oversikt – Tidligere rett	289
1	Når bør det sendes varsel?	290
2	Leierens reservasjonsrett	290
Kapittel 10		
Tilbakelevering av husrommet ved leieforholdets opphør		291
§ 10-1. Visning før flytting		291
0	Tidligere rett – Fravikelighet	291
1	Visningspliktens omfang	292
2	Brudd på visningsplikten	292
§ 10-2. Tilbakelevering		293
0	Tidligere rett – Fravikelighet	293
1	Tilbakeleveringstidspunktet – Forsinkelse	294
2	Mangelfull tilbakelevering	295
3	Tilbakeføring av leierens endringer	296
4	Fast inventar som leieren har installert	297
5	Tilbakelevering når leieren har vedlikeholdsplikt	298
§ 10-3. Erstatning for forsinkelse og mangel		298
0	Tidligere rett – Fravikelighet	299
1	Rett til vederlag ved forsinkelse	299
2	Dekning av utbedringskostnader	300
3	Erstatning for annet tap	301
§ 10-4. Etterlatt løsøre		306
0	Tidligere rett – Fravikelighet	306
1	Utleierens omsorgsplikt – Vederlag	306
2	Varighet – Kostnadsdekning – Tilbakeholdsrett	307
3	Utleierens salgsrett	308

§ 10-5. Vederlag for forbedringer	309
0 Tidligere rett – Fravikelighet – Overgangsregler	309
1 Vilkår for å kreve vederlag	309
2 Utmåling av vederlaget	310
3 Prosessuelle spørsmål	311
§ 10-6. Vederlag for kundekrets	311
0 Tidligere rett – Fravikelighet	312
1 Når kan leieren kreve vederlag?	312
2 Utmåling av vederlaget	312
3 Tilbakebetalingsplikt	313
Kapittel 11	
Særregler for visse boligleieforhold	315
0 Oversikt	315
§ 11-1. Boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet	316
0 Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer	316
1 Virkeområde	317
2 Opplysningsplikt ved avtaleinngåelse	318
3 De enkelte unntakshjemler	318
§ 11-2. Elev- og studentboliger	321
0 Oversikt – Tidligere rett – Lovendringer	322
1 Virkeområde – Opplysningsplikt	322
2 De enkelte unntakshjemler	323
§ 11-3. Tjenestebolig	325
0 Oversikt – Tidligere rett	325
1 Virkeområde	326
2 Opplysningsplikt	326
3 De enkelte unntaksregler	327
4 Tjenesteboliger med boplikt m.m.	328
5 Politiker-, preste- og forsvarsboliger	329
§ 11-4. Utleie av egen bolig	330
0 Oversikt – Tidligere rett	330
1 Vilkår knyttet til boligen og utleierens formål	330
2 Opplysningsplikt	331
3 De enkelte unntaksregler	331
4 Bortfall av særreglene	332

Kapittel 12

Prosessuelle bestemmelser	333
0 Oversikt	333
1 Forliksmegling?	333
§ 12-1. Voldgift	334
0 Tidligere rett – Fravikelighet	334
1 Voldgiftsbegrepet	335
2 Bare boligleietvister	335
3 Avtalt voldgift	335
§ 12-2. Takstnemnd	336
0 Tidligere rett – Lovendringer – Fravikelighet	337
1 Hvilke tvister kan takstnemnda avgjøre?	337
2 Hvem kan kreve takstnemnd oppnevnt?	338
3 Oppnevning – Takstfolkenes kvalifikasjoner	338
4 Arbeidsmåte – Utforming av vedtak og begrunnelse	339
5 Rettsmidler mot nemndas avgjørelse	341
6 Godtgjøring – Omkostningsansvar	343
§ 12-3. Midlertidig bruksrett	344
0 Tidligere rett – Fravikelighet – Lovendringer	344
1 Virkeområde	344
2 Vilkårene	345
3 Saksbehandling – Avgjørelsesform	346
§ 12-4. Foregrepet tvangskraft	346
0 Tidligere rett – Fravikelighet	346
1 Virkeområde	346
2 Vilkårene	347
3 Saksbehandling – Avgjørelsesform	347
§ 12-5. Husleietvistutvalget	348
0 Tidligere rett – Lovendringer	348
1 Stedlig kompetanse	349
2 Saklig kompetanse	350
3 Utvalgets sammensetning – Selvstendighet	350
4 Forholdet til forliksrådet	351
5 Forholdet til takstnemnd	351
6 Klage til utvalget kan gi utsatt fullbyrdelse	352

Kapittel 13

Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser. Endringer i andre lover	353
§ 13-1. Ikrafttredelse	353
§ 13-2. Overgangsbestemmelser	353
0 Oversikt – Lovendringer	354
1 Hovedregelen	354
2 Tidsubestemte kontrakter	354
3 Leieavtaler i boligselskaper	356
4 Tidsbestemte leieavtaler	357
5 Obligasjonsleiligheter	358
§ 13-3. Opphevelse og endringer av andre lover	358
Vedlegg	
1. Lov 16. juni 1939 nr. 6 om husleie kapittel 9	359
2. Forskrift om unntak fra husleieloven § 3-5	361
3. Forskrift om Husleietvistutvalget	362
Registre	369
Forkortelser	369
Litteratur	369
Lover	371
Dommer	372
Stikkord	382

Viktige forkortelser – Nummer i paragrafene

Forarbeidene til husleieloven slik den ble vedtatt i 1999, er i teksten bare angitt med disse forkortelsene:

NOU   Norges offentlige utredninger 1993:4: Lov om husleieavtaler

prp.   Ot.prp. nr. 82 (1997–98) Om lov om husleieavtaler (husleieloven)

innst.   Innst. O. nr. 43 (1998–99)

Andre forkortelser er tatt inn bak i boken. For domshenvisninger er det brukt standardforkortelser som forutsettes kjent.

De paragrafer som har mer enn ett ledd (avsnitt) er nummerert for å gjøre det lettere å finne frem. Leddnummeret er satt med hakeparentes for å markere at det *ikke* er en del av lovvedtaket (slik det er i mange andre lover).

Presentasjon av husleieloven

1 Overordnet om loven

Lov nr. 17 av 26. mars 1999 om husleieavtaler er den tredje i rekken av lover som gir en alminnelig regulering av avtaler om leie av husrom. I denne fremstillingen brukes kortnavnet *husleieloven* og når det bare vises til en paragraf, er det husleieloven det gjelder. Husleieloven trådte i kraft 1. januar 2000 og avløste lov 16. juni 1939 nr. 6 om husleie. Siden begge lovene har samme kortnavn, omtales den tidligere loven også som *1939-loven*.

Den første regulering av husleieavtaler fikk vi som provisoriske anordninger og midlertidige lover om boligleie under første verdenskrig. De gav vern mot leieforhøyelser og oppsigelse. De ble avløst av lov om boligforholdene av 12. juli 1918 nr. 1, men den gjaldt bare i de største byene og andre kommuner der boligmarkedet var vanskelig. Loven ble opphevet midt på 1930-tallet slik at det igjen var full avtalefrihet. Det førte til mye politisk strid og til at det ble opprettet en husleielovkomité som ledet frem til 1939-loven. Det meste av loven gjaldt hele landet, men reglene om oppsigelsesvern og leieprisvern m.m. gjaldt bare i bestemte kommuner. Først etter en endringslov 14. februar 1969 ble hele husleieloven gjort gjeldende for hele landet.¹

2 Revisjonsarbeidet – Forarbeider

Forarbeider til dagens husleielov er innstilling fra husleielovutvalget (heretter *utvalget*) som hadde den mangeårige leder av Oslo husleierett, John Grini, som formann. Grini fungerte dels også som utvalgets sekretær. Han ble imidlertid syk og døde i mars 1992. Etter det overtok professor dr. juris Kåre Lilleholt formannsvervet. Utvalgets innstilling ble avgitt 9. februar 1993 og publisert som *NOU-1993-4*. I boken her brukes kortnavnet *utvalget* og utvalgets lovforslag kalles *utkastet*. Ved henvisning brukes forkortelsen NOU sammen med sidetall.

Etter høring ble forslaget i NOU fulgt opp i Ot.prp. nr. 82 (1997–98) som ble fremlagt i juni 1998 og som i det følgende omtales som *proposisjonen* med forkortelsen *prp.* På svært mange punkter er proposisjonens forslag identisk med utkastet; de viktigste forskjeller vil bli kommentert etterhvert. I Stortingets kommunalkomité ble det bare

---

¹ En oversikt over tidligere husleielovgivning finnes i Knudsen, Husleieloven med kommentar, Oslo 1939 s. 7–13 og Innstilling om revisjon av husleieloven fra Husleiekomiteen av 1956, Bergen 1964 s. 17–19, jf. også Lilleholt, Oppseiingsvernet s. 3–8 som særlig tar for seg forløperne til § 38 i den tidligere loven. En systematisk fremstilling av eldre norsk husleierett finnes hos Aubert, Den norske obligationsrets, første bind, anden udgave, Kristiania 1901 og Gram, Håndbok i norsk husleierett, Oslo 1931.

foretatt små endringer, jf. Innst. O. nr. 43 (1998–99) som omtales som innstillingen og forkortes *innst.* Loven ble vedtatt i overensstemmelse med komiteens forslag og trådte i kraft 1. januar 2000.

3 Endringer etter ikrafttredelsen

Siden husleieloven trådte i kraft har den vært endret en rekke ganger. De fleste av disse er mindre terminologiske tilpasninger til annen lovgivning, f.eks. da vi fikk tvisteloven, og de vil bli nevnt i tilknytning til de paragrafer det gjelder. Av viktigere endringer nevnes § 1-8 om diskriminering som ble tilføyd da de nye borettslovene ble vedtatt i 2003, og i 2007 fikk vi en ny bestemmelse om varsling ved fravikelse i § 9-11. En mer omfattende revisjon av loven skjedde ved lov nr. 6/2009 som trådte i kraft 1. september 2009. Ved denne lovendring ble blant annet depositumsreglene betydelig endret, og det ble innført en regel om opplysningsplikt ved tidsbestemt boligutleie hvis avtalen er uoppsigelig i hele leieperioden.

I den såkalte Hurdalsplattformen som var grunnlaget for regjeringsskiftet høsten 2021, er det fastslått at regjeringen vil «vurdere [h]usleieloven som forbrukerlov og sikre leietakere mer stabile leieforhold.» Om og når dette kan føre til lovendringer og innholdet i disse, er det umulig å si noe konkret om.

4 Litteratur

Det er relativt sparsomt med litteratur om husleieloven. En kort oversikt over hovedtrekkene gis av *Lilleholt*, Ny husleigelov i LoR-2000-259. Videre har vi to systematiske fremstillinger, *Parelius og Bragdø-Ellesnes*, Husleieavtaler, Bergen 2010 og *Wyller*, Boligrett, Stavanger 2009 – den siste med hovedvekt på boligleie. Det er også to kommentarutgaver: *Kobbe–Berle–Pind*, Kobbes kommentar til husleieloven, Oslo 2000, og *Magistad*, Leie av lokaler, Oslo 2008. Som navnet sier, tar den siste fremstillingen bare for seg de bestemmelser som gjelder leie av lokaler, og den legger også hovedvekten på problemer i slike leieforhold. Ellers finnes det noen tidsskriftartikler som det vil bli vist til etterhvert.

Fra tiden før husleieloven finnes en del spesialarbeider og det vises til litteraturlisten.

5 Oversikt over lovens kapitler

I *kapittel 1* finner vi reglene om lovens virkeområde og en del viktige legaldefinisjoner – særlig viktig er skillet mellom leie av lokaler og boligleie i § 1-1 femte ledd. Videre bestemmer § 1-2 at loven stort sett er ufravikelig ved boligleie, mens hovedregelen ved leie av lokaler er at den kan fravikes. Kapitlet har videre bestemmelser om rett til å kreve skriftlig kontrakt, om risikoen for sending av meldinger, om fristberegning og en generell regel om at lovens regler om erstatning bare gjelder ansvar for mislighold og ikke omfatter personskade. Endelig er det et forbud mot diskriminering.

Kapittel 2 har regler om rettigheter og plikter ved leieforholdets etablering og bygger på samme system som kjøpsloven, avhendingsloven og andre kontraktsrettslige lover. I paragrafene til og med § 2-8 er det nærmere regler om forsinkelse og mangler, dvs. hva

som representerer kontraktsbrudd fra utleierens side. Først kommer regler om hva som gjelder med hensyn til overleveringstidspunkt og husrommets tilstand når dette ikke er avtalt; regler som er av betydning når det skal avgjøres om det foreligger forsinkelse eller mangler. Videre er det regler om opplysningsmangler og om virkningen av at husrommet er leid ut «som det er». I de følgende paragrafer reguleres virkningen av at leieren har undersøkt husrommet før kontrakten ble inngått, tidspunktet for mangelsvurderingen og reklamasjon. Fra og med § 2-9 finner vi regler om virkningen av at det foreligger kontraktsbrudd, dvs. hvilke sanksjoner dette gir leieren. Det er regler om leierens rett til fastholdelse, utbedringsrett, avslag i leien, heving og erstatning. Helt til slutt er det fastslått at mangelsreglene også gjelder retts- og rådighetsmangler.

Kapittel 3 inneholder reglene om leie og andre ytelser. Her reguleres hvilken leie som skal betales hvis dette ikke er avtalt, og det settes grenser for hvilke andre ytelser som kan kreves i tillegg til leien. Husleieloven bygger på at det kan kreves *markedsleie*, men ikke ytelser utover dette. I dette kapitlet finner vi også regler som begrenser adgangen til å kreve *depositum* og *garanti* ved leie av bolig og en absolutt tilbakebetalingsplikt for den som har krevd ulovlige ytelser i tillegg til leien. Det er også regler om rett til å *deponere* omtvistet leie.

Kapittel 4 har overskriften *leieprisvern* og fastslår at markedsleien er den øvre grense for hva utleieren kan kreve. Her er videre regler som gir en årlig rett til å *indeksregulere* leien og kreve den endret til *gjengs leie* hvert tredje år. I boligleieforhold er disse reglene ufravikelige, og ytelser som er i strid med loven kan leieren kreve tilbakebetalt. Det er visse unntak fra leieprisvernet, og til sist er det en hjemmel til å gi forskrifter om leiestopp og maksimalleie i ekstraordinære situasjoner.

Kapittel 5 gjelder begge parters rettigheter og plikter mens leieforholdet består. Mange av reglene her kan fravikes – også ved leie av bolig. Utleieren plikter å stille husrommet til leierens disposisjon slik at han har en *eksklusiv* bruksrett, og utleieren skal sørge for ro og orden i eiendommen. Han plikter også å foreta alt utvendig vedlikehold og det meste av det innvendige. I en viss utstrekning må leieren finne seg i endringer i leieobjektet og han kan ikke selv foreta endringer uten godkjenning. Han må også melde fra om skader. Misligholder utleieren sine plikter, har leieren de samme mangelssanksjoner som i kapittel 2, dvs. rett til utbedring, leiereduksjon, heving og erstatning. Reguleringen av utleierens misligholdssanksjoner er ikke fullstendig; i kapittel 5 finnes bare en regel om leiers erstatningsansvar, mens retten til oppsigelse og heving er regulert i kapittel 9.

Kapittel 6 gir leiere av boliger i eiendommer med mer enn fire leieforhold med samme utleier, rett til å ha en tillitsvalgt. Det er også regler om hans oppgaver m.m. Reglene har visstnok ikke vært mye brukt i praksis, og det finnes ikke rettspraksis knyttet til dem. De vil derfor ikke bli grundig behandlet i denne fremstillingen.

Kapittel 7 har regler om personskifte i form av at man *tar opp nye personer* i egen husstand eller *fremleier*. Hovedreglene er at leieren har rett til å utvide sin husstand, men vil han fremleie, kreves det samtykke fra utleier. Leier av bolig kan imidlertid fremleie en del av boligen hvis han også bruker den selv, og han har også rett til å fremleie hele boligen hvis han skal være fraværende en periode. Er leieavtalen tidsbestemt slik at den ikke kan sies opp, kan leieren fremleie for resten av leieperioden. Endelig er det regler om fremleierens stilling ved oppsigelse av hovedleieforholdet.

Kapittel 8 inneholder regler om personskifte. Hovedregelen er at leieren *ikke* kan overføre leieretten til andre, mens det motsatte er utgangspunktet hvis det skjer et eierskifte. Fra begge reglene er det unntak. Hvis en boligleier dør eller flytter etter et samlivsbrudd, har ektefellen og gjenlevende husstandsmedlemmer *rett* til å overta leieretten. Og ved leie av lokaler kan leieretten overføres sammen med virksomheten som drives der. Det er også regler om gjennomføring av leierskifter, dvs. når den nye leieren blir ansvarlig og når den gamle blir fri sine plikter. Ved eierskifte er utgangspunktet at den gamle utleieren blir fri kontraktsforpliktelsene når den nye overtar, men leieren kan motsette seg dette hvis han har en saklig grunn som knytter seg til den nye eier.

Kapittel 9 har alle regler knyttet til oppsigelse og oppsigelsesvern, og de fleste er ufravikelige ved leie av bolig. Her videreføres skillet mellom *tidsbestemte* og oppsigelige kontrakter, men de siste har skiftet navn til *tidsubestemte*. En tidsbestemt kontrakt kan ikke sies opp i den avtalte periode, men ved leie av bolig må utleieren nå opplyse om dette. Gjør han ikke det, kan leieren si opp. Ved leie av bolig er hovedregelen at en tidsbestemt avtale ikke kan inngås for mindre enn tre år, men den regelen er det en del unntak fra. I tidsubestemte leieforhold kan leieren alltid si opp med avtalt eller lovbestemt frist, og oppsigelsestidens lengde kan fritt avtales i alle leieforhold. Ønsker utleieren å si opp en avtale om bolig, må han ha en saklig grunn, mens dette ikke er noe krav ved leie av lokaler. I begge tilfeller er det strenge formkrav til utleiers oppsigelse. Hvis leieren protesterer, må utleieren bringe den inn for retten. Oppsigelsen skal settes til side hvis det ikke foreligger noen oppsigelsesrett og selv om det gjør det, skal den settes til side hvis den vil virke urimelig. Formkravene og adgangen til rettslig prøving utgjør leiers *oppsigelsesvern*, og disse reglene er ufravikelige – også ved leie av lokaler. Det er også lovfestet hvilke forhold på leiersiden som utgjør vesentlig mislighold slik at utleieren kan heve avtalen uten å si den opp. Avslutningsvis er det regler om en ekstraordinær oppsigelsesrett for begge parter hvis leieren dør, og en regel om varsling av sosialtjenesten hvis utleieren krever fravikelse.

Kapittel 10 regulerer rettigheter og plikter når husrommet skal tilbakeleveres. Når leieforholdet tar slutt – etter oppsigelse eller fordi tidsperioden utløper – skal husrommet stilles til utleiers disposisjon i samme stand som da leieren overtok. Men det er unntak for alminnelig slit og elde samt mangler som skyldes at utleieren ikke har oppfylt vedlikeholdsplikten sin. Her er det også regler om erstatning hvis leieren ikke oppfyller sine plikter ved fraflytting. Hvis leieren har satt husrommet i vesentlig bedre stand, kan han kreve vederlag – forutsatt at utbedringen er skjedd etter avtale med utleieren. Ved oppsigelse av leieforhold til lokale, kan leieren i noen tilfeller kreve vederlag for den fordel utleieren har av en kundekrets leieren har opparbeidet.

Kapittel 11 inneholder fire paragrafer som bare gjelder spesielle boligleieforhold og som gir adgang til å fravike loven i større utstrekning enn ellers, eller til å avtale visse unntak fra de ufravikelige regler. De leieforhold dette gjelder er boliger som øremerkes til vanskeligstilte, elev- og studentboliger, og tjenesteboliger. I tillegg gjelder det unntak der noen leier ut sin egen bolig ved et midlertidig fravær.

Kapittel 12 har en del prosessuelle regler. Voldgiftsforbudet i den tidligere loven er videreført, men bare ved boligleie. Det er regler om at det kan oppnevnes en takstnemnd til å få avgjort skjønnsmessige spørsmål som markedsleie og gjengs leie og også størrelsen på vederlag for forbedringer leieren har foretatt i leieperioden. Videre er det regler

---

om midlertidige avgjørelser ved tvister om godkjenning av ny leier og om foregrepet tvangskraft i situasjoner der leieren har tapt en oppsigelsessak. Endelig inneholder kapitlet de viktigste regler om det nå landsomfattende Husleietvistutvalget.

Kapittel 13 bestemmer at loven trådte i kraft 1. januar 2000 og gir visse overgangsbestemmelser som fører til at reglene i den tidligere loven fortsatt gjelder i noen leieforhold.

Kapittel 1

Alminnelige bestemmelser

INNHOOLD

- § 1-1. Lovens virkeområde m.m.
- § 1-2. Ufravikelighet
- § 1-3. Standardvilkår
- § 1-4. Avtaleform
- § 1-5. Risikoen for sending av meldinger
- § 1-6. Beregning av frister
- § 1-7. Erstatningsansvar for skade på person m.v.
- § 1-8. Forbud mot diskriminering

I dette kapitlet finner vi regler om lovens virkefelt – den gjelder bare avtaler om midlertidig bruksrett til husrom mot vederlag (§ 1-1). Bestemmelsen har også legaldefinisjon av hva som er boligleie – alle andre leieforhold er leie av lokaler. I neste paragraf er det regler om adgangen til å fravike loven. Her er hovedreglene at loven ikke kan fravikes til skade for den som leier bolig, mens det er full avtalefrihet ved leie av lokaler. Det er unntak fra begge reglene. For leie av lokaler følger unntakene direkte av paragrafens annet ledd, mens unntakene for boligleieforhold følger av de enkelte bestemmelser i loven. I § 1-3 er det regler om bruk av standardkontrakter som er utarbeidet av organisasjoner som representerer begge sider, men slike kontrakter finnes visstnok ikke. I § 1-4 er det regler som gir begge parter rett til å kreve en skriftlig kontrakt. De tre neste paragrafer har bestemmelser om risikoen for sending av meldinger, om fristberegning og om at lovens erstatningsregler ikke omfatter personskade. Endelig er det et forbud mot diskriminering i § 1-8 som ble tilføyd da borettslovene ble vedtatt i 2003.

§ 1-1. Lovens virkeområde m.v.

- [1] Loven gjelder avtaler om bruksrett til husrom mot vederlag.
- [2] Loven gjelder selv om bruksrett til bolig har grunnlag i en arbeidsavtale. For øvrig gjelder loven ikke hvor annet enn bruksrett til husrom er det vesentlige i avtaleforholdet.
- [3] Loven gjelder selv om vederlaget helt eller delvis er fastsatt til annet enn penger.

- [4] Loven gjelder ikke avtaler mellom hoteller, pensjonater og liknende overnattingssteder og deres gjester. Loven gjelder heller ikke avtaler om leie av husrom til ferie- og fritidsbruk.
- [5] Med bolig menes i denne loven husrom som fullt ut eller for en ikke helt ubetydelig del skal brukes til beboelse. Med lokale menes i denne loven annet husrom enn bolig.

0 Oversikt – Tidligere rett – Fravikelighet

Paragrafen gir viktige avklaringer med hensyn til hvilke avtaler loven får anvendelse på. I den tidligere loven var det viktige regler som opprinnelig bare gjaldt i bestemte kommuner, men ved lov 14. februar 1969 ble den gjort gjeldende for hele landet. Det følger av § 1-2 at paragrafen er ufravikelig – også ved leie av lokaler. Man kan med andre ord ikke avtale at loven ikke skal gjelde for en avtale som etter sitt eget innhold faller inn under loven. Derimot er det ikke noe i veien for å avtale at husleieloven skal gjelde i en avtale som ellers ville falt utenfor, f.eks. leie av en feriebolig.

1 Husleielovens virkeområde – Begrepet leieforhold

Første ledd gir indirekte en definisjon av begrepet «leieavtale» og avgrensner lovens *saklige virkeområde* til å gjelde slike kontrakter. Tradisjonelt har en leiekontrakt vært karakterisert ved at

- det er inngått en avtale
- som gir leieren en (midlertidig) bruksrett
- til et husrom
- mot et (penge)vederlag.

På hvert av disse punktene kan det være avgrensingsproblemer som vil bli gjennomgått nedenfor.

I den tidligere loven (§ 2) var det uttrykkelig fastslått at loven også gjaldt *fremleie*, dvs. forholdet mellom (hoved)leieren og fremleieren. Denne regel er ikke videreført uten at spørsmålet ses drøftet i forarbeidene. Men en fremleieavtale til et husrom mot vederlag dekkes av husleieloven § 1-1 og det er ikke tvilsomt at loven gjelder for avtalen mellom en hovedleier og fremleier. Denne avtalen er en form for underkontrakt, og fremleierens rettsstilling er avhengig både av hovedleierens avtale med utleieren og hans egen kontrakt med hovedleieren, jf. kommentar 1 til § 7-2.

1.1 Stedlig virkeområde – Husrom i utlandet

Husleieloven har ingen bestemmelser om sitt *stedlige virkeområde* slik den tidligere loven hadde. Bakgrunnen for dette var at viktige regler i den tidligere loven opprinnelig bare gjaldt i visse kommuner. Når dagens lov ikke angir annet, er det ikke tvilsomt at loven gjelder for utleie av husrom i hele landet, inkludert Svalbard, jf. Svalbardloven § 2 første ledd som gir norsk privatrett anvendelse.

Husleieloven regulerer alle avtaler om leie av husrom – enten det er en bolig eller et forretningslokale. Lovens omfattende virkefelt – fra studenthybler til store næringslokaler og hele bygg – gjør at den har betydning for svært mange.

Loven kan stort sett ikke fravikes ved leie av bolig, og særlig på dette feltet er det viktig at begge parter har kunnskap om lovens regler. Ved leie av lokaler er avtalefriheten stor, men ikke absolutt, og både utleiery og leiere bør ha kunnskap om hva som gjelder uten avtale.

I denne boken gir forfatteren grundige kommentarer til alle bestemmelsene i loven. De er tolket med basis i forarbeidene og satt i sammenheng med alminnelige kontraktsrettslige prinsipper. Det er lagt vekt på å få med alle avgjørelser fra Høyesterett, og de viktigste fra lagmannsrettene, som i praksis har det siste ord i de fleste saker. Boken er à jour med lovendringer til og med 2022.

Boken har et omfattende doms- og stikkordregister. Som vedlegg er inntatt forskrifter som er gitt i medhold av loven.

Christian Fr. Wyller (født 1948) er cand.jur. (1979). Han har vært førsteamanuensis ved Universitetet i Bergen og advokat i samme by. Han var den siste sorenskriver i Ryfylke fra 1994 til 2007 og deretter tingrettsdommer ved Jæren tingrett og konstituert lagdommer i flere lagdommer frem til 2019. Han var formann i Finansklagenemnda, avdeling Eierskifte, i perioden 2015–16. Han har vært voldgiftsdommer i en rekke større saker om kontrakter og fast eiendom.

Wyller har tidligere utgitt *Oppløsning og forkjøpsrett i borettslag* (1979), *Boligrett* (5. utgave 2009), *Kjøpsretten i et nøtteskall* (3. utgave 1997), *Borettslovene med kommentarer* (2. utgave sammen med Kåre Lilleholt 2018) og *Eierseksjonsloven* (3. utgave 2020). Han kommenterer også husleieloven og eierseksjonsloven i *Norsk Lovkommentar*.

📄 Denne utgivelsen finnes også på www.juridika.no

 Universitetsforlaget

ISBN 978-82-15-02610-7

9

788215

026107